

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov
"14" "02" 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050404 - "Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi".

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Menecment (İşçi tədris proqramı: Lənkəran Dövlət Universitetinin 11 fevral 2025-ci il tarixli 06 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

I.Fənn haqqında məlumat :

Fənnin kodu İPF-B08

Tədris ili: II (2024-2025). Semestr: IV

Tədris yükü cəmi: 210 saat. Auditoriya yükü-75 saat: (Mühazirə 45 saat, seminar 30 saat).

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 7

Auditoriya № :

Saat :

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: *i.f.d. Fərid Xankişiyev.*

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170 a, 1 sayılı korpus.

Məsləhət saati: II-III günlər: saat 12⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: *ferid_khan@mail.ru*

III. Tövsiyyə olunan dərslik və dərs vəsaitləri:

- 1.Şahbazov K.A, Məmmədov M.H, Həsənov H.S. Menecment. Bakı – 2007.
- 2.A.Imran. Menecment. Bakı-2007.
- 3.Ə.H.Ələkbərov, M.Ə.Vəliyev, S.H.Pürhani. Menecment. Bakı-2013.
- 4.Şahbazov K.A, Məmmədov M.H,Həsənov H.S.Dövlət və bələdiyyə idarəçiliyi.Bakı – 2010.
- 5.Майкл Портер. Конкуренция – Санкт-Петербург, Москва-Киев, 2003.
- 6.Менеджмент (под.ред. Ю.А.Цыпкина) – М, 2001.
- 7.Менеджмент: 100 экс-х ответов, М, 2003 (составитель А.С.Пелих).
- 8.The rules of managment , Richard Templar , 2011.

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Marketing" və "Makroiqtisadiyyat" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V.Korerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Marketing tədqiqatları", "Azərbaycan iqtisadiyyatı" və "İnstitusional iqtisadiyyat" fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: "Menecment" fənni dedikdə, fənlərarası elmi biliklər sahəsi kimi başa düşülür. Çünki elə bir sahə yoxdur ki, orada idarəetməyə ehtiyac olmasın. Məsələn, maliyyə iqtisadiyyatının bir sahəsidir və onun menecmenti də vardır. Həmçinin istehsal, marketing, innovasiya, kommersiya, informasiya və s. Menecment xalq təsərrüfatının, onun ayrı-ayrı

sahələrinin idarə edilməsinin əsasını təşkil edir. Menecment çox məsuliyyətli bir fəaliyyətdir. Bu məqsədlə, idarəetmənin təsirli və məqsədyönlü olması üçün idarə edən şəxslərin bilik və bacarıqlara malik olması vacibdir.

Tələbələrə idarəetmənin tarixi və məktəbləri haqqında məlumatlar verilməsi, menecerlərin funksiyalarından, idarəetmə metodlarından, idarəetmədə informasiya və kommunika-siyanın önəmindən və s.-dən bəhs edilməsi nəzərdə tutulur. Həmçinin idarəetməyə elmi cəhətdən yanaşma, müəssisələrin təşkilati-quruluşu, idarəetmə üsulu və üslubu, menecmentin prinsipləri, təsər-rüfat subyektlərinin təşkilati-hüquqi formaları və onların idarə olunması haqqında məlumatlar verilir. Menecmentə elmi yanaşma idarəetmə fəaliyyətinə, idarəetmə prosesinə, onun funksiya, metod və prin-siplərinə elmi-nəzəri baxışların məcmusundan ibarətdir. Kursun tədrisi zamanı menecmentin alt sistemləri elmi cəhətdən şərh olunur, idarəetmə prosesinin həyata keçirilməsi texnologiyası izah edilir, bu zaman tələb olunan idarəetmə vasitələri və alətlərinin təsviri verilir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B

3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydalarının pozulması: *Tələbə Universitetin daxili nizam–intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülecək.*

X.Təqvim planı: *Mühazirə 45 saat, seminar 30 saat, Cəmi: 75 saat*

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
1.	Mövzu 1. “Menecment” anlayışının mahiyyəti və xarakterik xüsusiyyətləri Plan: 1.İdarəetməyə yanaşmalar və menecment anlayışı 2.Menecmentin məqsədi, vəzifələri və xarakterik xüsusiyyətləri 3. Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər 4.Menecmentdə yanaşmalar	2	
2.	Mövzu 2. İdarəetmə nəzəriyyələrinin təkamülü Plan: 1.İdarəetmə anlayışının ümumi təkamül prosesi 2.İdarəetmənin inkişafının əsas dövrləri 3.İdarəetmə məktəbləri 4.İdarəetmə prinsipləri və onların xüsusiyyətləri	4	
3.	Mövzu 3.İdarəetmənin təşkili formaları və üslubları Plan: 1. İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər 2. İdarəetmə səviyyələri 3. İdarəetmənin formal və qeyri-formal təşkili 4. İdarəetmə üslubları	2	
4.	Mövzu 4.İdarəetmənin əsas və köməkçi funksiyaları Plan: 1.İdarəetmə funksiyalarının təsnifləşdirilməsi 2.İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilatçı funksiyaları 3.İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası 4.İdarəetmənin nəzarət və marketinq funksiyaları 5.İdarəetmənin köməkçi funksiyaları	4	
5.	Mövzu 5.İdarəetmə metodları və onun effektivliyində risklərin önəmi Plan: 1.İdarəetmədə metod anlayışı və iqtisadi metod 2.İnzibati və sosial-psixoloji metod	2	

	3. İdarəetmə effektivliyi 4. İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi		
6.	Mövzu 6. Kommunikasiya prosesi və onun təsnifləşdirilməsi Plan: 1. İnformasiya anlayışı və onun növləri 2. Kommunikasiya anlayışı və onun növləri 3. Şəxslərarası kommunikasiya 4. Təşkilati kommunikasiya	2	
7.	Mövzu 7. Kadr ehtiyatlarının idarəedilməsinin təşkili Plan: 1. Kadr xidməti fəaliyyətinin menecment sistemində yeri və rolu 2. Müəssisənin kadr potensialı 3. Kadrların seçilməsi, yerləşdirilməsi və ixtisasının artırılması 4. Kadr ehtiyatlarının idarə olunması	2	
8.	Mövzu 8. İdarəetmədə tərbiyə və etikanın önəmi Plan: 1. Özünüidarəetmə anlayışı 2. İdarəetmədə tərbiyə komponentləri 3. İşgüzar ünsiyyət və işgüzar etikanın universal prinspləri 4. Menecment etikası və menecmentdə mədəniyyətin zəruriliyi 5. Stres və münaqişə hallarının idarə edilməsi 6. Münaqişəli situasiyaların həlli və idarə edilməsi metodları 7. Temperament anlayışının təsnifi	4	
9.	Mövzu 9. Komanda işi, rəhbərlik və liderlik Plan: 1. Komanda işinin effektivliyi 2. Komandanın inkişaf mərhələləri 3. Rəhbərin keyfiyyət göstəriciləri 4. Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri	4	
10.	Mövzu 10. Firmanın strategiyası və onun təhlili Plan: 1. Müəssisənin imkanlarının öyrənilməsi 2. Strategiyanın SWOT və GETS təhlil modelləri 3. Firmanın strategiyasının seçilməsi 4. Strategiyanın işlənilməsi 5. Mövcud strategiyanın səmərəlilik meyarları 6. Biznes prosesinin təkmilləşdirilməsi prosesinin təhlili	2	
11.	Mövzu 11. İstehsalatda idarəetmə prosesinin təşkili Plan: 1. İstehsalın idarəedilməsi 2. Maddi-texniki təchizatın idarə edilməsi	4	

	3. Keyfiyyətin idarə edilməsi 4. İdarəetmə prosesi və onun həyata keçirilməsi texnologiyası 5. İdarəetmə qərarlarının mahiyyəti və xüsusiyyətləri		
12.	Mövzu 12. Menecerlik qabiliyyəti və onun xarakterik xüsusiyyətləri Plan: 1. Menecmentdə rəhbər anlayışı 2. Müasir dövrdə rəhbər anlayışı 3. İşgüzar etiket qaydalarının əsas sahələri 4. Menecerin mövcud resurslardan səmərəli istifadəsi 5. Menecerlik qabiliyyəti	2	
13.	Mövzu 13. Daxili və xarici etik problemlərinin idarə edilməsi Plan: 1. Korporasiya daxili davranış 2. İşçi heyətinin işə götürülməsi, hüquqları və onların qiymətləndirilməsi 3. İşçilərin əməl etməli olduqları etik davranışlar 4. Korporasiyanın xarici etik problemləri	2	
14.	Mövzu 14. Maliyyə, innovasiya və investisiya menecmenti Plan: 1. Maliyyə menecmenti anlayışı və onun vəzifələri 2. Maliyyə menecmentinin funksiyaları və maliyyə planları 3. Innovasiya menecmenti və bu fəaliyyətinin əsas mərhələləri 4. Innovasiya menecmentinin təşkilati formaları 5. İnvestisiya menecmenti.	2	
15.	Mövzu 15. Satış və reklam fəaliyyətinin idarə olunması xüsusiyyətləri Plan : 1. Satış prosesinin məzmunu 2. Satış prosesinin təşkili 3. Məhsul və xidmət dizaynı 4. İstehlak bazarında reklam fəaliyyətinin təşkili 5. Reklam fəaliyyətinin effektivliyi 6. Reklamın təsiri, qəbul edilməsi prosesi və idarə edilməsi	4	
16.	Mövzu 16. İdarəetmədə sosial məsuliyyətin önəmi Plan: 1. Sosial məsuliyyətin mahiyyəti və məzmunu 2. Daxili korporativ sosial məsuliyyətin növləri 3. Xarici korporativ sosial məsuliyyət 4. Korporativ sosial məsuliyyətin standartlaşdırılması	2	
17.	Mövzu 17. Müasir dövrdə idarəetmə istiqamətləri Plan:	1	

1. İdarəetmənin hüquqi əsasları		
2. Müəssisələrin sağlamaşdırılması və iflasının idarə olunması		
3. Elmi-texniki tərəqqinin idarə olunması		
4. Müasir idarəetmə (menecment) sisteminə marketing		
Cəmi:		45

XI. Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır: idarəetmə zamanı rəhbərin sahib olması olduğu üstün keyfiyyətləri öyrənmək; rəhbərin qəbul etdiyi qərarların müsbət və mənfi tərəflərini təhlil etmək; kadr potensialının düzgün idarə edilməsinə nail olmaq.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: "Menecment" fənninin öyrənilməsi tələbələrə imkan verəcəkdir ki, onlar işçi heyətinin əməyi, məhsulun keyfiyyəti, elmi-texniki tərəqqi, bələdiyyələrin idarə olunması, müəssisənin sağlamaşdırılması, müflisləşməsi və iflası, idarəetmənin hüquqi əsasları məsələləri barədə informasiyalara yiyələnsinlər. Bunlardan əlavə bu fənnin tədrisi tələbələrə istehsal rəhbərinin işinin təşkili, menecmentdə kommunikasiya, kollektivdə münaqişələr, qrup dinamikası, istehsal kollektivinin idarə edilməsinin sosial problemlər ilə bağlı təhlillərlə tanış olmağa kömək edəcəkdir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi : -----

XIV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları :

1. Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər
2. Menecmentdə yanaşmalar
3. İdarəetmə məktəbləri
4. İdarəetmə prinspləri və onların xüsusiyyətləri
5. İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər
6. İdarəetmə səviyyələri
7. İdarəetmənin formal və qeyri-formal təşkili
8. İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilətmə funksiyaları
9. İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası
10. İdarəetmənin nəzarət və marketing funksiyaları
11. İdarəetmədə metod anlayışı və iqtisadi metod
12. İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi
13. İnformasiya anlayışı və onun növləri
14. Kommunikasiya anlayışı və onun növləri
15. Şəxslərarası kommunikasiya

II Kollokvium sualları :

1. Kadr xidməti fəaliyyətinin menecment sisteminə yeri və rolu
2. Kadr ehtiyatlarının idarə olunması
3. İdarəetmədə tərbiyə komponentləri
4. İşgüzar ünsiyyət və işgüzar etikanın universal prinspləri
5. Stres və münaqişə hallarının idarə edilməsi
6. Komandanın inkişaf mərhələləri
7. Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri

8. Müəssisənin imkanlarının öyrənilməsi
9. Strategiyanın işlənilməsi
10. İstehsalın idarəedilməsi
11. İdarəetmə prosesi və onun həyata keçirilməsi texnologiyası
12. Müasir dövrdə rəhbər anlayışı
13. Menecerlik qabiliyyəti
14. Korporasiya daxili davranış
15. Korporasiyanın xarici etik problemləri

xv. İmtahan sualları:

1. Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər
2. Menecmentdə yanaşmalar
3. İdarəetmə məktəbləri
4. İdarəetmə prinsipləri və onların xüsusiyyətləri
5. İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər
6. İdarəetmə səviyyələri
7. İdarəetmənin formal və qeyri-formal təşkili
8. İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilat funksiyaları
9. İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası
10. İdarəetmənin nəzarət və marketinq funksiyaları
11. İdarəetmədə metod anlayışı və iqtisadi metod
12. İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi
13. İnformasiya anlayışı və onun növləri
14. Kommunikasiya anlayışı və onun növləri
15. Şəxslərarası kommunikasiya
16. Kadr xidməti fəaliyyətinin menecment sistemində yeri və rolu
17. Kadr ehtiyatlarının idarə olunması
18. İdarəetmədə tərbiyə komponentləri
19. İşgüzar ünsiyyət və işgüzar etikanın universal prinsipləri
20. Stres və münaqişə hallarının idarə edilməsi
21. Komandanın inkişaf mərhələləri
22. Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri
23. Müəssisənin imkanlarının öyrənilməsi
24. Strategiyanın işlənilməsi
25. İstehsalın idarəedilməsi
26. İdarəetmə prosesi və onun həyata keçirilməsi texnologiyası
27. Müasir dövrdə rəhbər anlayışı
28. Menecerlik qabiliyyəti
29. Korporasiya daxili davranış
30. Korporasiyanın xarici etik problemləri
31. Maliyyə menecmentinin funksiyaları və maliyyə planları
32. İnnovasiya menecmentinin təşkilatı formaları
33. Satış prosesinin məzmunu
34. Reklam fəaliyyətinin effektivliyi
35. Reklamın təsiri, qəbul edilməsi prosesi və idarə edilməsi
36. Sosial məsuliyyətin mahiyyəti və məzmunu
37. Daxili korporativ sosial məsuliyyətin növləri

- 38. Xarici korporativ sosial məsuliyyət
- 39. Müəssisələrin sağlamlaşdırılması və iflasının idarə olunması
- 40. Elmi-texniki tərəqqinin idarə olunması

"Menecment" fənni üzrə fənninin sillabusu **050404** - **"Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi"** ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus **"İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"** kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (11 fevral 2025-ci il protokol № 6).

Kafedra müdiri:

dos. A.T. Əfəndiyeva

Fənn müəllimi:

dos., i.f.d. F.X. Xankişiyev

 dos. G.F. Əliyev